

Vlaams kader regioplanning jeugdhulp 2016 - 2019

Definitief - 4 oktober 2016

De IROJ zijn belangrijke partners om jeugdhulp 2.0 door te vertalen tot op de werkvloer. De IROJ en de administraties formuleren de prioriteiten in voorliggende regioplanning 2016-2019. Samen met IROJ en de netwerken zullen de sectorale administraties, op korte en middellange termijn, onderstaande opdrachten - met de focus op continuïteit - in de jeugdhulp uitwerken. Vooral in te gaan op de opdrachten, worden de IROJ in de vernieuwde governance van de jeugdhulp gepositioneerd.

Governance jeugdhulp

In afwachting van de oprichting van één agentschap voor de jeugdhulp doet het aanstuuringscomité jeugdhulp (ACO) dienst als managementorgaan. Het intersectoraal samengesteld raadgevend comité (RC) van Jongerenwelzijn adviseert.

Het intersectoraal regionaal overleg jeugdhulp (IROJ) stuurt de uitvoering van de doelstellingen van de jeugdhulp, met de focus op onderstaande opdrachten, aan in de regio. Het IROJ kan hiervoor regionale netwerken oprichten om deze opdrachten te realiseren. Het ACO heeft een rechtstreekse communicatielijns met deze netwerken. Er is een structureel overleg tussen de IROJ-voorzitters en de voorzitter van het ACO.

De IROJ vragen ondersteuning bij de uitvoering van deze opdrachten. De administratie tracht deze ondersteuning te realiseren. In afwachting daarvan zal bij elk onderdeel van het regioplan afgesproken worden op welke vorm van ondersteuning de IROJ kunnen rekenen, door wie die ondersteuning wordt geleverd en tot welk resultaat deze moet leiden.

Naast de gezamenlijk afgesproken acties is het belangrijk dat elk IROJ, ook ruimte behoudt voor eigen initiatieven, voor zover ze daar zelf voor kiezen.

1. Toegang

1.1. Het regionale aanbod begeleiding afstemmen en transparant maken voor alle partners in de regio aan de hand van het Vlaamse kader 'afstemming typemodules begeleiding'. Deze actie resulteert in een duidelijke positioneren en profilering van de voorzieningen RTJ (afstemmen en transparant maken naar capaciteit, doelgroep, werkingsgebied en instroom) en de verwerking van deze informatie in een verbeterde sociale kaart

- Jeugdhulpaanbieders omschrijven hun aanbod inhoudelijk op basis van een ter beschikking gesteld sjabloon;
- IROJ organiseren overleg tussen de jeugdhulpaanbieders met het oog op de intersectorale afstemming in functie van complementariteit van het aanbod;

- IROJ brengt verslag uit over gedetecteerde knelpunten (o.m. overlap, hiaten, procedures) en doen als mogelijk voorstellen voor remediëring; en
 - De betrokken administraties ondersteunen de oefening en verwerken de informatie
- 1.2. Uitbouwen van een regionaal info- en aanspreekpunt jeugdhulp. Daartoe behoren acties als het ontsluiten van de sociale kaart zowel via het instrument van de sociale kaart (gelinkt aan de jeugdhulpwijzer) als via een concreet info- en adviespunt (gelinkt aan de huidige advisering die gebeurt door het team indicatiestelling van de ITP, van de gemandateerde voorzieningen en van de meldpunten van de crisisjeugdhulpnetwerken). Dit betreft zowel Vlaamse als regionale acties en mag beschouwd worden als de opstap naar het installeren van een aanspreekpunt dat ook zal tussenkomen in geval van problematische trajecten in RTJ (zie “continuïteit”).

2. Continuïteit

- 2.1. In overleg met de IROJ werkt de administratie een aanpak uit om afspraken te maken tussen het aanbod van de brede instap, de probleemgebonden hulp en de relevante partners in de regio over de toegang tot het aanbod RTJ in functie van het verbeteren van continuïteit. Volgende acties zijn mogelijk:
- Acties die de vraagverheldering van de brede instap maximaal laten renderen voor de probleemgebonden hulp, zodat cliënten niet telkens van nul moeten beginnen, voorstel van goede praktijken, aanbevelingen aan de werkgroep RTJ;
 - Overzicht maken van de bestaande praktijken in het omgaan/vermijden van wachtlijsten, voorstel van goede praktijken, aanbevelingen aan de werkgroep RTJ;
 - Expliciteren van verwijsafspraken tussen sectoren, voorzieningen, concretiseren van outreach-ondersteuning in afwachting van het kunnen inzetten van de meest aangewezen hulp; formuleren van aanbevelingen aan werkgroep RTJ; en
 - Expliciteren en hanteren van het mandaat van het info- en aanspreekpunt in geval van problematische trajecten van jongeren in RTJ.

2.2. Cliëntoverleg en bemiddeling

De huidige samenwerking met de provincies en VGC wordt voorlopig behouden. Wellicht zal dit aanbod vanaf 2018 ook beschikbaar worden gesteld via de info- en aanspreekpunten. In overleg met de IROJ werkt de administratie aan een ruimer inzetten van dit aanbod.

2.3. Uitstroom uit de jeugdhulp en brug naar volwassenheid

In de jeugdhulp is het creëren en stabiliseren van duurzame netwerken rond jongeren een niet te onderschatten opdracht. Door breuken te vermijden met familie en vrienden, zorgen hulpverleners ervoor dat jongeren, wanneer ze uitstromen uit de hulpverlening nog een plekje vinden in hun netwerk. Om elke jongere, die daar nood aan heeft, een traject op maat aan te bieden, organiseert de administratie rondetafels jongvolwassenen. Op deze rondetafel wordt een ondersteuningsplan opgemaakt dat de jongere tijdens de laatste periode van minderjarigheid, maar ook na zijn achttiende verjaardag, moet bijstaan in zijn groei naar een zelfstandig leven. In dit plan worden de engagementen en de verantwoordelijkheden van alle actoren benoemd (die uiteraard in de overgangperiode, volgens het principe van tandembegeleidingen, samen ingezet kunnen worden). Naast aandacht voor wonen, inkomen, vrije tijd, hulpverlening en werk, gaat bijzondere aandacht naar het creëren en stabiliseren van duurzame netwerken rond jongeren. Het plan houdt expliciet rekening met het (re)activeren van het bestaande netwerk of het creëren van nieuwe netwerken, via het inschakelen van burgerinitiatieven als EKC en LUS-vzw. Op langere termijn fungeert het aanspreekpunt jeugdhulp als spil om deze rondetafels aan te bieden.

In overleg met de IROJ werkt de administratie een aanpak uit om:

- Goede praktijken te verzamelen;

- Experimenten op te zetten met rondetafels die de uitstroom voor de meest kwetsbare jongeren organiseren; en
- Lerende netwerken op te zetten.

2.4. Vermaatschappelijking

Krachtgericht werken moet, nog sterker dan vandaag, een basishouding binnen een versterkte jeugdhulp worden. Hulpverleners vertrekken in hun aanpak van een appel op de krachten, de mogelijkheden en de verantwoordelijkheid van kinderen, ouders en hun omgeving en dit zowel bij instroom, tijdens de hulpverlening als bij uitstroom uit de jeugdhulp (zie ook brug naar volwassenheid). In overleg met de IROJ werkt de administratie aan het ruimer inzetten van positieve heroriëntering, EKC, Lus, e.a. Er wordt daarbij gemikt op een sterkere samenwerking tussen de formele en informele zorg

2.5. Jonge kinderen

Jonge kinderen zijn in de jeugdhulp een hele kwetsbare groep. De administratie werkt een visie uit aangaande uithuisplaatsing van jonge kinderen waarin zowel pleegzorg als een residentiële setting een plaats krijgen. Zij wilt de regionale ervaring van de IROJ daarin kennen.

3. Cliëntparticipatie

3.1. Vertrouwenspersoon en steunfiguur

In samenspraak met de IROJ worden acties met betrekking tot het bekendmaken van en het sensibiliseren rond het werken met de vertrouwenspersoon en de steunfiguur gepland. Daartoe worden lerende praktijkgroepen en regionale proeftuinen opgezet en wordt bijgedragen tot regionale informatie- en uitwisselingsmomenten.

3.2. Bekendmaking van het aanbod

In samenspraak met IROJ worden acties met betrekking tot het bekendmaken van het aanbod opgezet zodat de cliënten snel het gepaste aanbod vinden, rekening houdend met de signalen die de gebruikers hierrond nog zullen geven.

4. Verontrusting

4.1. Vorming hulpverleners

In samenspraak met de IROJ worden acties met betrekking tot het verhogen van de competenties hulpverleners in de vorm van vorming en intervisiemomenten opgezet.

4.2. Samenwerkingsafspraken

In samenspraak met de IROJ worden acties met betrekking tot het maken van samenwerkingsafspraken met gemandateerde voorzieningen opgezet. De samenwerking wordt geoptimaliseerd door het installeren van ontmoeting en intervisie (casustafels) die standpunten en keuzes duiden, verhelderen en expliciteren.

5. Advisering

- 5.1. De IROJ participeren aan het traject dat uitvoering geeft aan de beleidsdoelstelling 'Tegen 2020 gebeurt de programmatie van het aanbod intersectoraal en op regionaal niveau'.

Op basis van door de administratie voorbereide teksten komt een werkgroep waarin het IROJ afgevaardigd is tweemaandelijks samen met als opdracht tegen begin 2018 minimaal de volgende elementen uit te werken in functie een intersectoraal planningsinstrument:

- Structureel en intersectoraal zicht houden op (evoluties in) de vraagzijde;
- Structureel en intersectoraal zicht houden op (evoluties) in de aanbodzijde;
- Een intersectoraal programmatietool; en
- Een procedure voor het uitvoeren van de planningsopdracht.

5.2. Naast deze opdracht op middellange termijn, participeert de werkgroep in het najaar van 2016 aan een werkgroep die op korte termijn en in maximaal twee bijeenkomsten voorstellen uitwerkt voor de advisering over en de betrokkenheid bij reconversie- en uitbreidingsinitiatieven die genomen worden in afwachting van de realisatie van een intersectorale en regionale programmatie.